

ҚАЗІРГІ ЗАМАНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН

*Қазақстандық жауынгерлер
Украинаны, Белоруссияны,
Балтық бойын, Молдовияны
азат етуге қатысты.
Мыңдаған қазақ жігіттері
Кеңес әскерінің құрамында
Шығыс Еуропа халықтарын
Гитлердің тепкісінен азат
етуіне ат салысты.*

*1-Украин майданы
учаскелерінің бірінде біздің
жауынгерлік қатарымызға*

фашистік танкілер лап қойды.
Жаудың біраз танкісі
қиратылды, бірақ фашистік
танкілер ілгері ұмтылуын
тоқтатпады. «Жолбарыс»
танкісінің қарсы алдынан
сапер Абдолла Усенов қарсы
жүріп, кеудесіне танкіге
қолданылатын минаны қысып,
қаймықпай шынжыр табан
астына құлады, сұмдық
жарылыс жер сілкіндірді.

Әрқайсысы 200-ден астам
жауынгерлік ұшу сапарын
жасап, бірнеше жүз

фашистерді жоқ қылған
шабуылшы ұшқыштар: Талғат
Бигельдиновке, Леонид Бедаға
және Павловқа, соңдай-ақ 37
ұшақты және топтасып
жүргізілген ұрыстарда
жаудың тағы 6 ұшағын
(самолет) атып түсірген
Сергей Луганскийге екі мәрте
Кеңес Одағының Батыры
атағы берілді.

Кеңестік Шығыс әйелдері
арасынан бірінші болып Ленин
орденімен және Алтын жұлдыз
медалімен марапатталғандар-

қазақ қыздары: пулеметші
Мәншук Маметова мен 54-
атқыштар бригадасының
Мергені (снайпер) Әлия
Молдағұлова болды.

1945 жылдың қысқы
операцияларда кеңес әскерлері
жаудың «Солтүстік»,
«Орталық», «Висла»,
«Оңтүстік» армияларының ірі
топтарын талқандады. Қызыл
Армия Польшаны азат етуді
аяқтап, Венгрияны және
Чехословакияның едәуір бөлігін
азат етті, Венаны алып,

Шығыс Пруссияға кірді, Одер және Нейсе өзендеріне шығып, Померанияға, Брандербург пен Силезияға тереңдеп енді.

1945 жылғы сәуірдің 16-ында Берлин операциясы басталды. Оған 3,5 млн.-ға жуық адам, 52 мың зеңбірек пен миномет, 7750 танкпен өздігінен жүретін зеңбірек, 10800 ұрыс ұшағы қатысты. Балтық теңізінен Судет тауларына дейінгі 700 км-лік өңірде ұрыс қимылдары жүргізілді. Батыл қимылдар жасап, Кеңес

әскерлері мамырдың 2-інде
Германияның астанасы
Берлинді толық бақылауына
алды. Берлин операциясы
барысында Кеңес
жауынгерлері ержүректілік,
ерлік және жоғары шеберлік
көрсетті.

Кеңес Одағының батыры,
Қазақстан республикасының
қорғаныс министрі Сағадат
Нұрмағамбетов те Берлин
үшін ұрыстарға өз
жауынгерлерін бастап кірді.
Берлинге шабуыл жасауға

жерлестеріміз Есжанов,
И.Я.Сянов, Х.Қайдаусов, З.
Тұрарбеков, Х. Көбеков, Т.
Бигелдинов, А.Еремеев,
Н.Шелихов және т.б. көптеген
адамдар қатысты. Жас
офицер Р.Қанқарбаев өзінің
досы Г.Булатов пен бірге
рейстаг терезелерінің біріне
алғашқыларының бірі болып
алқызыл Жеңіс туын
желбіретті, ал Орал өңірінің
жас офицерлері Қ.Меденов пен
Р.Қараманов Берлин
ратушасының төбесіне тікті.

Қазақстандықтар парти-
зандық қозғалысқа белсене
қатысты. Толық емес
мәліметтерге қарағанда
Украинаның партизандық
құрамалары мен отрядта-
рында 1500, Ленинград
облысында 220-дан астам
қазақ жігіттері соғысқан.
Белоруссияның әр түрлі
аудандарында әрекет еткен 65
партизандық бригадалар мен
шоғырларда 1500-ден аса
қазақстандықтар болған.
Партизан қозғалысына

қатысқан даңқты қазақ
жгіттері: Ғ.Ахмедьяров,
Ғ.Омаров, В.Шарудов,
Қ.Қайсенов, Ә.Шәріпов,
Ә.Жангелдин, Ж.Саин,
Н.Көшекпаев т.б. есімдері
бүгінде зор құрметке ие болды.

-1945 жылы 2 мамырда
Берлин қаласы алынды.

-1945 жылғы 8 мамыр-
фашистік Германияның тізе
бүккендігі туралы шартқа қол
қойылды.

*-1945 жылғы 9 мамыр-
Қызыл Армия жеңіске жетіп,
Ұлы Отан соғыс аяқталды.*

*1945 жылғы 9 тамыз-
одақтастық міндеттемелерге
сәйкес КСРО соғыстың соңғы
ошағы Жапонияға қарсы соғыс
басталды. Қиыр шығыста
Жапониянияға қарсы соғысқа
аттанған әскери бөлімдер
арасында қазақстандық
құрамалары да болды. Тынық
мұхит флоты әскери-әуе
күштерінің 12-шабылдаушы
авиация дивизиясының звено*

командирі, көкшетаулық
Михаил Янко 1945 жылғы
тамыздың 10-ында Гастэлло-
ның ерлігін қайталады.

Жапонияға қарсы шайқас-
тарға Ақтөбеде құрылған 74-
жеке теңіз атқыштар
бригадасының негізінде
ұйымдастырылған 292-
атқыштар дивизияның
жауынгерлері Кеңес Қарулы
Күштері дәстүрінің даңқын
шығарды. Забайкалье сонан соң
1-Қиыр Шығыс майдандары
әскерлерінің құрамында

қазақстандық 129-миномет
полкі шайқас жүргізді.
Қазақстан минометшілері
батылдық және ерлік
көрсеткені үшін 2027-
жауынгерлік ордендер мен
медальдарға, соның ішінде 14
адам «Кореяны азат еткені
үшін», 234 адам «Жапонияны
жеңгені үшін» медальдарына
ие болды.

Қызыл Армияның Қиыр
Шығыстағы соғысы 24 күнге
созылды.

*1945 жылғы 2 қыркүйекте
Жапония жеңілгендігі туралы
шартқа қол қойды. Сөйтіп,
екінші дүниежүзілік соғыс
аяқталды.*

*Ұлы Отан соғысындағы
ерліктері үшін Кеңес
Одағының Батыры атағын
алғандар:*

1.Барлығы-11600 адам;

*2.Қазақстандықтар-497, оның
ішінде қазақтар-97;*

3.Қазақ қыздары-2.

*Екі мәртебе Кеңес Одағының
Батыры атағын алғандар:
Талғат Бигелдинов, Леонид
Беда, Иван Павлов, Сергей
Луганский.*

*Үш мәртебе Кеңес Одағының
Батыры атағын алған:
И.Н.Кожедуб- Шымкентте
орналасқан Чугуев әскери
авиация училищесі түлегі.*

*Солдат ерлігі орденінің
толық иегері-142
қазақстандық. Кеңес
Одағының орден,
медальдарымен марапат-*

*талған қазақстандықтар-
96638.*

*Жалпы екінші дүниежүзілік
соғыстағы жеңіс Кеңес
Одағына қымбатқа түсті.
Елдің 27 млн астам адамдары
соғыста қаза болды. Оның 603
мыңы (400 мың)
қазақстандықтар.*